

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA ARTUR MROZOWSKI przeciwko POLSCE

(Skarga nr 9258/04)

WYROK

STRASBURG

12 maja 2009

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

W sprawie Mrozowski p. Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (czwarta Sekcja) zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Nicolas Bratza, Przewodniczący,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonelio,
Ljiljana Mijović,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Nieboja Vučinić, sędziowie,
i Lawrence Elary, Kanclerz Sekcji

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 16 grudnia 2008 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 9258/04) wniesionej w dniu 26 stycznia 2004 r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, na podstawie artykułu 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencja”), przez obywatela polskiego, Pana Artura Mrozowskiego („skarżący”).
2. Skarżący był reprezentowany przez Panią M. Gąsiorowską, obrońcę praktykującego w Warszawie. Rząd polski („rząd”) był reprezentowany przez swojego pełnomocnika, Pana J. Wołaszewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.
3. Skarżący podniósł zarzut złego traktowania przez policję oraz brak przeprowadzenia efektywnego postępowania w jego sprawie.
4. W dniu 17 stycznia 2008 Przewodniczący Czwartej Sekcji zdecydował powiadomić Rząd o wpłynięciu skargi. Zgodnie z artykułem 29 § 3 Konwencji przyjęto, że sprawa zostanie rozpatrzona w tym samym czasie co do meritum i jej dopuszczalności.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżący urodził się w 1973 r. i mieszka w Piastowie, Polska.

A. Wydarzenia z dnia 28 kwietnia 2002 r.

6. Dnia 28 kwietnia 2002 r. skarżący wraz z kolegą wracał pociągiem z pracy do domu w Piastowie. Tym samym pociągiem podróżowali kibice drużyny piłkarskiej Legia, którzy świętowali zwycięstwo swojego zespołu w polskiej lidze. Pośród kibiców piłkarskich znajdowali się także chuligani rozbijający okna pociągu i demolujący wagony. Obsługa pociągu wezwała Policję.

7. Około północy pociąg zatrzymał się na stacji Warszawa-Włochy, gdzie do wagonu weszli funkcjonariusze Policji. Skarżący został uderzony przez funkcjonariusza Policji K. gumową pałąk policyjną w twarz i wyciągnięty z pociągu na peron. Pomimo mocnego krwawienia rozkazano mu leżeć na ziemi. Skarżący został zelżony przez funkcjonariusza Policji. Następnie funkcjonariusz Policji wezwał karetkę pogotowia i skarżący został przetransportowany do Szpitala Wolskiego w Warszawie. Jeden z kibiców, znajomy skarżącego, który sprzeciwiał się użyciu siły wobec skarżącego, został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji i zakuty w kajdanki.
8. Zgodnie z Protokołem z dnia 29 kwietnia 2002 r. sporządzonym przez zespół karetki pogotowia udzielenie pomocy skarżącemu nastąpiło o 00:40 na stacji Warszawa-Włochy. Protokół ten zawiera opis obrażeń skarżącego: rana z prawej strony szczęki- 2 cm, wybite zęby (nr 5 górna szczęka, nr 5, 6, 7, 8 dolna szczęka)
9. W orzeczeniu lekarskim ze szpitala Wolskiego z dnia 29 kwietnia 2002 r. stwierdzono:

„Stan po pobiciu, rana szczęki. Uraz głowy. Stan po wczorajszym pobiciu. Twierdzi, że został kilkakrotnie uderzony gumową pałąk policyjną w głowę. Nie stracił przytomności. Wczoraj zawroty głowy i nudności. Dziś bez dolegliwości. Rentgen głowy i twarzy bez zmian. Trudności z otwieraniem ust, wybite pojedyncze zęby. Zalecona konsultacja z chirurgiem twarzy. Dalsza opieka na oddziale [szpital]. Rana zaszyta, badanie chirurgiczne za dwa dni. Pod obserwacją przez 8 godzin.”

10. W orzeczenie dentystycznym z dnia 29 kwietnia 2002 r., dr E. K. stwierdził:

„Pacjent przybył dzień po pobiciu. Opuchlizna lewego policzka. Wybite zęby nr 4,6 i 5. Odslonięta miazga zębowa.

11. Zgodnie z orzeczeniem lekarskim z dnia 2 maja 2005 roku sporządzonym przez E. T., lekarza sądowego:

„Skarżący został przebadany 30 kwietnia 2002 r. i 2 maja 2002 r.

Ustalono:

- 1) *Opuchnięty i obolały policzek.*
- 2) *Rana po prawej stronie brody, około 2 cm długości, zaszyta.*
- 3) *Ubytki zębów jak te opisane w orzeczeniu dentystycznym z dnia 29 kwietnia 2002 r. [Orzeczenia lekarskie z dnia 29 kwietnia 2002 wymienione i zacytowane]*

Na podstawie przeprowadzonego badania i wyżej wymienionego orzeczenia lekarskiego ustalono, że [okres] niesprawności przekracza siedem dni.”

B. Postępowanie karne przeciwko funkcjonariuszom Policji

12. Dnia 7 maja 2002 r. skarżący wystąpił do prokuratora Prokuratury Rejonowej o wszczęcie postępowania przeciwko Policji i określonego funkcjonariuszowi Policji K. Skarżący twierdził, że dnia 28 kwietnia 2002 r. został pobity przez funkcjonariuszy Policji i doznał poważnych obrażeń.

13. Dnia 10 marca 2003 r. lekarz L. S udzielił odpowiedzi na pytania prokuratora. Raport stwierdza następująco:

1. Jakich urazów doznał skarżący dnia 28 kwietnia 2002 r.?

Na podstawie orzeczeń lekarskich ustaliłem, że skarżącemu wybito zęby 4 i 6 górnej szczęki po lewej stronie i 5 żuchwy po lewej stronie, miał ranę brody i opuchnięty lewy policzek.

2. Czy te urazy zostały odniesione w okolicznościach opisanych przez świadków zdarzenia?

Tak, wyżej opisane urazy mogły zostać odniesione w opisywanych przez świadków zdarzenia warunkach i okolicznościach, to jest w konsekwencji uderzenia tępym i twardym przedmiotem, którym mogła być gumowa pałka policyjna typu „tonfa”.

3. Czy obrażenia mogły zostać odniesione podczas aresztowania ?

Tak, te urazy mogły zostać odniesione podczas aresztowania przez funkcjonariuszy Policji.

4. Czy odniesione obrażenia spowodowały niesprawność na okres dłuższy niż siedem dni?

Wyżej wymienione urazy i liczne uszkodzenia ciała skutkowały niesprawnością na okres przekraczający siedem dni, w rozumieniu artykułu 157 § 1 Kodeksu Karnego.”

14. Dnia 12 kwietnia 2003 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Warszawie umorzył postępowanie w sprawie. Prokurator przesłuchał kilku świadków, w tym innych pasażerów oraz funkcjonariuszy Policji C. i K. Funkcjonariusz Policji K. zeznał, że skarżący nie podporządkował się poleceniom, nie okazał dowodu tożsamości i zaczął szarpać się z funkcjonariuszem Policji C. Policjant ostrzegł skarżącego, że użyje wobec niego gumowej pałki policyjnej i uderzył go raz w ramię. Prokurator ustalił, że funkcjonariusz Policji K. użył gumowej pałki policyjnej wobec skarżącego. Nie ustalono dokładnego miejsca zdarzenia. Skarżący utrzymywał, że został uderzony w okolicy drzwi do pociągu, ale inni świadkowie utrzymywali, że skarżący znajdował się w środku wagonu lub na zewnątrz na peronie. Prokurator ustalił:

„ Z zeznań funkcjonariuszy Policji C. i K. wynika, że pasażerowie pociągu, w większości kibice piłkarscy nie zastosowali się do ich poleceń. To dało im podstawę do zastosowania środków przymusu i użycia gumowej pałki i kajdanek. Z uwagi na agresywne zachowanie pasażerów zastosowane środki przymusu były adekwatne do sytuacji i konieczne dla zapewnienia podporządkowania się ich poleceniom.

Należy podsumować, że nie ma wystarczających dowodów na przekroczenie przez funkcjonariuszy Policji ich uprawnień i naruszenie praw skarżącego. Skarżący mógł wystąpić o odszkodowanie z tytułu poniesionych urazów powstałych w wyniku akcji w postępowaniu cywilnym, jeśli okres przedawnienia jeszcze nie upłynął.”

15. Dnia 26 maja 2003 r. skarżący wniósł zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa. Podnosił, że prokurator nie dołożył należytej staranności przy ustalaniu faktów sprawy i w wyjaśnieniu okoliczności, w których skarżący doznał urazów twarzy w sytuacji, gdy funkcjonariusz Policji utrzymywał, że uderzył skarżącego tylko w ramię. Ponadto podnosił, że funkcjonariusz Policji przekroczył uprawnienia nadużywając siły fizycznej nie będąc do tego sprowokowanym. Skarżący podnosił również, że nie wzięto pod uwagę faktu, że nie był on kibicem piłkarskim i nie miał nic wspólnego z chuliganami podróżującymi tym samym pociągiem.

Dnia 16 sierpnia 2003 r. Sąd Rejonowy w Warszawie nie uwzględnił zażalenia. Sąd uznał, że prokurator odpowiednio ustalił fakty i ocenił okoliczności sprawy:

Z opinii sądowego eksperta wynika, że urazy skarżącego mogły powstać w konsekwencji interwencji funkcjonariuszy Policji w dniu 28 kwietnia 2002 r. Niemniej jednak w świetle zebranych dowodów nie można ustalić czy funkcjonariusz Policji C. i K. nadużyli swoich sił. Zachowywali się zgodnie z kompetencjami i użyli środków przymusu tj. gumowych pałek policyjnych i kajdanek zgodnie z zaistniałą sytuacją jaka było agresywne zachowanie pasażerów. Sąd uważa, że w przeciwieństwie do zarzutów złożonych w zażaleniu, dochodzenia zostało przeprowadzone prawidłowo. Ustalenie, czy skarżący miał coś do czynienia z chuligańskim zachowaniem, tj. demolowanie pociągu, nie może dotyczyć decyzji merytorycznej w sytuacji, gdy interwencja Policji związana była bezpośrednio z tym wydarzeniem. Wypełniali oni swoje obowiązki w odpowiedzi na agresywne zachowanie pasażerów pociągu.

W związku z powyższym Sąd uznał, że postanowienie było zasadne i postanowił jak wyżej.

C. Postępowanie karne przeciwko skarżącemu

17. Dnia 30 stycznia 2003 r. skarżący został oskarżony o uszkodzenie wagonu oraz o naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariuszy Policji.

18. Dnia 14 maja 2007 r. Sąd Rejonowy w Warszawie uniewinnił skarżącego od dokonania obu zarzucanych mu czynów. Sąd ustalił, że oskarżony, „w przeciwieństwie do innych oskarżonych, zachowywał się spokojnie, był trzeźwy i wracał z pracy, a nie z meczu piłkarskiego”. W związku z biegiem wydarzeń Sąd ustalił, że podczas policyjnej interwencji funkcjonariusz Policji K. nakazał skarżącemu stojącemu w pobliżu drzwi, by ten wrócił do przedziału. Sąd stwierdził:

„W odpowiedzi [skarżący] zapytał funkcjonariusza Policji: „Uderzy mnie Pan?”. Kiedy [skarżący] nie zastosował się do nakazu, funkcjonariusz Policji K. użył środka przymusu – gumowej pałki policyjnej „tonfa”. Uderzenie w brzuch spowodowało [skarżący] przechylenie się w przód, po czym nastąpiły uderzenia w twarz. Następnie skarżący leżał na peronie.”

Na podstawie zeznań skarżącego i innych świadków, których zeznania były uznane za konsekwentne i wiarygodne, Sąd uznał, że podczas interwencji Policji skarżący okazał bierny opór i nie użył siły wobec funkcjonariuszy Policji. Sąd nie uznał za wiarygodne zeznań funkcjonariuszy Policji dotyczących okoliczności użycia gumowych pałek policyjnych przeciwko skarżącemu. Zeznania te nie były poparte innymi dowodami. Od wyroku nie została wniesiona apelacja.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

19. Rozdział 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego („Rozporządzenie z 1990 r.”) stanowi:

1.Siła fizyczna powinna być użyta w celu powstrzymania osoby, zapobiegania atakowi lub zmuszenia [osoby] do podporządkowania się poleceniu.

2.Przy użyciu siły fizycznej nie powinno się bić osoby, chyba że będzie to działanie w obronie własnej lub w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie innych.

20. Rozdział 13 Rozporządzenia obowiązującego w czasie zdarzenia:

2.„*Nie wolno stosować pałki służbowej wobec osób stawiających bierny opór, chyba że chyba że użycie siły okazuje się bezskuteczne.*

3. 3. *Zabrania się:*

1) *zadawania uderzeń i pchnięć pałką służbową w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, a także stosowania na te części ciała blokady i zakładania dźwigni.*

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKULU 3 KONWENCJI

21. Skarżący podniósł zarzut złego potraktowania przez funkcjonariuszy Policji oraz brak przeprowadzenia skutecznego postępowania, co stanowi naruszenie artykułu 3 *Konwencji, który stanowi:*

„Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu.”

A. Dopuszczalność skargi

22. Trybunał zauważył, iż przedmiotowa skarga nie jest oczywiście bezzasadna w znaczeniu Artykułu 35 § 3 Konwencji. W dalszej kolejności uważa, że nie jest również niedopuszczalna z jakichkolwiek innych przyczyn. W związku z tym musi zostać uznana za dopuszczalną

B. Meritum sprawy

1. Stanowiska stron postępowania

22. Skarżący twierdził, że w wyniku interwencji funkcjonariuszy Policji doznał obrażeń, które były wystarczająco poważne, by zostały zakwalifikowane jako złe traktowanie w rozumieniu artykułu 3 Konwencji. Wskazywał, że Policja użyła przeciwko niemu nadmiernej siły, a uderzenie w głowę pałką policyjną było niezgodne z przepisami prawa krajowego.

Ponadto skarżący twierdził, że postępowanie w sprawie jego zarzutów nie było skuteczne z uwagi na postanowienie o umorzeniu śledztwa przeciwko Policji.

24. Rząd postanowił nie odnosić się do strony merytorycznej skargi. Potwierdził, że w związku z Rozporządzeniem z 1990 r., które ustala zasady użycia siły, w szczególności gumowych pałek policyjnych, akcja funkcjonariuszy Policji stanowiła naruszenie właściwego prawa krajowego. Jednak Rząd twierdzi, że skarżący został zatrzymany w trakcie nieplanowanej operacji mogącej przybrać nieoczekiwany rozwój, w związku z czym Policja musiała zareagować bez wcześniejszego przygotowania. Rząd utrzymywał, że zastosowanie przez Policję siły było wynikiem zachowania skarżącego.

2. Ocena Trybunału

a) Zarzut złego traktowania przez Policję

25. Trybunał przypomina, że złe traktowanie musi osiągnąć pewien minimalny poziom dolegliwości, żeby można było mówić o naruszeniu art. 3 Konwencji. Ocena tego minimum jest relatywna: zależy od wszystkich okoliczności sprawy takich jak czas trwania złego traktowania, jego skutki fizyczne i/lub psychiczne oraz w niektórych przypadkach płci, wieku i stanu zdrowia ofiary (ob. Irlandia p. Wielkiej Brytanii, wyrok z dnia 18 stycznia 1978 r., Seria A nr 25, p.65, § 162).

26. Trybunał przypomina, że w sytuacji, gdy nietykalność cielesna osoby została naruszona podczas zatrzymania lub w innych okolicznościach, w których osoba była pod kontrolą Policji, każdy taki przypadek będzie domniemanym przykładem złego traktowania (zob. Bursuc p. Rumuni, nr 42066/98, § 80, 18 października 2004). Trybunał przypomina, że jeśli tymczasowo aresztowany w chwili zatrzymania jest zdrowy, a w momencie zwolnienia jego stan zdrowia jest pogorszony, to władze krajowe mają obowiązek wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy. W takim wypadku na władzach ciąży szczególnie obowiązek wyjaśnienia okoliczności jak doszło do pogorszenia stanu zdrowia. W przeciwnym razie dojdzie do naruszenia artykułu 3 Konwencji (zob. Tomasi p. Francji, wyrok z dnia 27 sierpnia 1992 r., Seria A nr 241-A, pp. 40-41, §§ 108-11, i Selmouni p. Francji [GC], nr 25803/94, § 38, Seria A nr 336).

27. Z szacunku dla osoby pozbawionej wolności, uciekanie się do użycia siły fizycznej, jeśli jej zachowanie tego nie wymaga, narusza godność człowieka i jest w zasadzie naruszeniem prawa zagwarantowanego w artykule 3 (zob. Ribitsh p. Austrii, 4 maja 2005 r.).

28. Co do okoliczności sprawy Trybunał zauważa, że skarżący doznał urazów twarzy wymagających szycia oraz wybicia trzech zębów (zob. akapit powyżej 8-11 i 13). Obrażenia te były dostatecznie poważne, by potraktować je jako nieludzkie i poniżające traktowanie stanowiące naruszenie artykułu 3 (zob. np. Afanasyev p. Ukrainie, nr 38722/02, § 61, 5 kwietnia 2005 r.) Pozostaje rozważyć czy państwo powinno, zgodnie z artykułem 3, ponieść odpowiedzialność za spowodowanie urazów.

29. Obowiązek przedstawienia argumentów, że siła użyta wobec skarżącego, w wyniku której skarżący doznał obrażeń, nie była nadmierna, spoczywa na Rządzie (zob. *mutais mutandis*, Rehbock p. Słowenii, nr 29462/95, § 72, ECHR 2000-XII, i Matko p. Słowenii, nr 43393/98, § 104, 2 listopada 2006).

30. Jednakże Rząd nie przedstawił opinii odnośnie meritum sprawy. Twierdzenia skarżącego dotyczące przebiegu wydarzeń, a w szczególności zarzuty wielokrotnego uderzenia w twarz przy użyciu gumowej pałki policyjnej, nie zostały zakwestionowane (zob. powyżej akapit 7 i 9).
Rząd przyznał, że prawo krajowe zakazuje używania policji gumowych pałek do bicia osób po twarzy. Jednak uważa, że użycie siły, ze względu na zachowanie skarżącego, było konieczne.
31. Niemniej jednak Trybunał zauważa, że Rząd nie przedstawił żadnych argumentów, które pozwoliłyby uznać, że zachowanie skarżącego usprawiedliwiło odwołanie się do użycia siły fizycznej przez Policję (zob. Dzwonkowski p. Polsce, nr 46702/99, § 55, 12 kwietnia 2007 r.)
32. Następnie Trybunał zauważa, że podczas dochodzenia przeciwko funkcjonariuszom Policji Prokurator ustalił, że skarżący został uderzony gumową pałką policyjną typu „tonfa”, ale wyłącznie w ramię. Trybunał wskazał, na brak odniesień do poważnych obrażeń twarzy, które skarżący odniósł w trakcie interwencji Policji. (zob. powyżej akapit 37). Tylko w postępowaniu karnym toczącym się przeciwko skarżącemu krajowy sąd zauważył, że skarżący był w drodze powrotnej do domu, pozostawał spokojny i nie zaczepiał funkcjonariuszy Policji. Krajowy sąd orzekł, że skarżący został kilkakrotnie uderzony przez funkcjonariuszy Policji w twarz przy pomocy gumowej pałki (zob. powyżej akapit 18). Te fakty i wnioski nie zostały podważone, gdyż Prokurator nie wniósł odwołania od powyższego wyroku.
33. W związku z powyższymi ustaleniami Trybunał orzekł, że skarżący został źle potraktowany przez funkcjonariuszy Policji, a zastosowanie przez Policję siły nie było usprawiedliwione i odbyło się wbrew przepisom prawa krajowego.
Z uwagi na powyższe doszło do naruszenia artykułu 3 Konwencji.

b) Wnioski końcowe dotyczące postępowania

34. Trybunał przypomina, że jeśli osoba indywidualna przedstawia wiarygodne zarzuty, iż jest ofiarą złego traktowania przez funkcjonariuszy Policji lub innych przedstawiciela Państwa, co stanowi naruszenie artykułu 3 Konwencji, na Państwie ciąży obowiązek przeprowadzenia skutecznego postępowania w sprawie. Obowiązek taki wynika z przepisów artykułu 3 Konwencji w związku z artykułem 1 Konwencji, w myśl którego Państwa „zapewniają każdemu człowiekowi podlegającemu ich jurysdykcji, prawa i wolności określone w (...) Konwencji”. Tak jak przy postępowaniu w związku z artykułem 2 Konwencji, postępowanie/śledztwo powinno doprowadzić do wskazania i ukarania odpowiedzialnych za czyn. W przeciwnym razie zakaz tortur, niehumanitarnego i poniżającego traktowania i karania byłby, pomimo jego fundamentalnego znaczenia, nieskuteczny w praktyce, co mogłoby powodować w niektórych przypadkach pogwałcenie praw osób pozostających pod kontrolą władz krajowych. Nadużywanie praw przez przedstawicieli państwowych mogłoby się spotkać z bezkarnością (zob. Labita p. Włochom [GC], nr 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV).
35. Postępowanie w sprawie o złe traktowanie musi być rzetelne. Oznacza to, że władze krajowe muszą dołożyć należytej staranności przy wyjaśnianiu okoliczności sprawy i nie wyciągać pochopnych lub niepopartych dowodami wniosków, w oparciu o które podejmowana jest decyzja o umorzeniu dochodzenia w sprawie. (zob. Assenov and

Others v. Bulgaria, wyrok z dnia 28 października 1998 r. §§,103, Raporty ws. Wyroków i postanowień 1998 – VIII. Władze krajowe muszą podając wszelkie działania w celu prawidłowego zabezpieczenia dowodów dotyczących zdarzenia, w tym zeznań świadków naocznych opinii biegłych. (zob. Tanrikulu przeciwko Turcji [GC], nr 23763/94, ECHR 1999 –IV, §§ 104 i nast. Oraz Gül przeciwko Turcji, skarga nr 22676/93, § 89, wyrok z dnia 14 grudnia 2000 r.) Każde zaniechanie mogące doprowadzić do niemożności ustalenia przyczyn pogorszenia stanu zdrowia lub wskazania osób odpowiedzialnych prowadzi do naruszenia standardów.

36. Wracając do okoliczności przedmiotowej sprawy, Trybunał zauważa, że prokurator po otrzymaniu informacji o popełnieniu przestępstwa przez funkcjonariuszy Policji wszczął śledztwo. Jednak śledztwo było nie było prowadzone w sposób rzetelny i efektywny, by spełnić wymogi wynikające z artykułu 3 Konwencji.
37. Trybunał uznał za szczególnie niezadowolające, że prokurator był gotowy zakończyć postępowanie w sprawie stwierdzeniem, że funkcjonariusze Policji nie przekroczyli swoich obowiązków, co więcej uznał, że skarżący został uderzony przez funkcjonariusza Policji gumową pałką policyjną tylko w ramię, w sytuacji gdy skarżący miał rany twarzy. Trybunał uznaje, że prokurator nie poczynił żadnych kroków, aby wyjaśnić jak skarżący doznał urazów twarzy, w szczególności ubytków zębów, jeśli nie było to efektem uderzenia gumową pałką policyjną. Nie uwzględniono okoliczności, że prawo krajowe zakazuje używania gumowej pałki policyjnej przeciwko osobom prezentującym bierny opór i że w żadnym wypadku nie można uderzać gumową pałką policyjną w głowę.
38. Po drugie Trybunał zauważa, że prokurator nie uznał za konieczne ustalenia, w jaki sposób zachowanie skarżącego mogło wpłynąć na użycie siły przez Policję. Trybunał zauważa, że w dalszym postępowaniu przeciwko skarżącemu krajowy sąd uznał, że nie był on gwałtowny i nie należał do grupy chuliganów demolujących pociąg.
39. Prokurator bezwarunkowo zaakceptował zeznania funkcjonariuszy Policji bez wzięcia pod uwagę, że funkcjonariusze Policji mieli oczywisty interes w umorzeniu śledztwa i minimalizowaniu ich odpowiedzialności. (zob. Dzwonkowski, op. cit, § 65).
40. Trybunał jest zaskoczony faktem, że kiedy sprawa trafiła do Sądu w postępowaniu karnym toczonym przeciwko skarżącemu, ustalenia były całkowicie odmienne. Sąd krajowy był w stanie uznać, że skarżący nie był pod wpływem alkoholu, wracał z pracy do domu, zachowywał się spokojnie i został ofiarą złego traktowania przez funkcjonariuszy Policji. Ponadto Sąd uznał, że zeznania funkcjonariuszy Policji, w oparciu o które prokurator postanowił umorzyć postępowanie w sprawie, były mało wiarygodne. Trybunał uznał, że ustalenia sądu krajowego wskazują na to, że postępowanie w sprawie zarzutu skarżącego było nierzetelne. Powinno zostać odnotowane, że po uniewinnieniu skarżącego w maju 2007 r. nie rozważano ponownego wszczęcia czy wznowienia dochodzenia w sprawie zarzutu pobicia przez funkcjonariuszy Policji.
41. Ostatecznie Trybunał nie może poprzeć opinii prokuratora wyrażonej przy okazji umorzenia postępowania, że skarżącemu przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania przed sądem cywilnym (zob. par. 14). Zgodnie z utrwaloną linią

orzecniczą Trybunału, jeśli jednostka wiarygodnie przedstawia, że doznała z rąk przedstawiciela władz krajowych złego traktowania, co stanowi naruszenie artykułu 3 Konwencji, obowiązkiem państwa jest zapewnienie „efektywnego, oficjalnego postępowania” prowadzącego do ustalenia faktów oraz wskazania i ukarania osoby odpowiedzialnej. To zobowiązanie nie może zostać wypełnione jedynie poprzez wypłacenie odszkodowania (zob Kaya p. Turcji, 19 luty 1998, § 105, Raporty 1998-I i Assenov i inni p. Bułgarii, wyżej cytowany, § 102). Badając zarzuty skarżącego odnośnie obrażeń doniesionych z rąk Policji, Prokurator powinien okazać wyjątkową staranność, a możliwość dochodzenia odszkodowania przed sądem cywilnym nie zwalnia go z obowiązku przeprowadzenia rzetelnego i efektywnego dochodzenia.

42. W związku z powyższym Trybunał uważa, że postępowanie było powierzchowne, nieobiektywne i zakończone decyzją nie popartą dokładną analizą faktów.
43. Jest prawdą, że sąd krajowy w procesie karnym przeciwko skarżącemu doszedł do wniosku, że funkcjonariusze Policji bezpodstawnie kilkakrotnie uderzyli skarżącego. Jednakże ustalenia Sądu nie mogą być potraktowane jako rekompensata nieprawidłowego dochodzenia w sprawie zarzutu skarżącego odnośnie artykułu 3 Konwencji.
44. Z uwagi na nieprzeprowadzenie w sprawie postępowania w sposób rzetelny i efektywny w sprawie o pobicie skarżącego przez funkcjonariuszy Policji Trybunał uznaje, że miało miejsce naruszenie artykułu 3 Konwencji.

II. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

45. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi taka potrzeba, o przyznaniu słusznego zadośćuczynienia pokrzywdzonej stronie...”

A. Szkoda

46. Skarżący żąda 15,000 euro (EUR) z tytułu poniesionej przez niego szkody niematerialnej
47. Rząd nie ustosunkował się w sprawie żądania.
48. Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę zadośćuczynienia w wysokości 10,000 EUR

B. Koszty i wydatki

49. Ponadto skarżący zażądał 1,700 EUR z tytułu kosztów i wydatków poniesionych przez sąd krajowy i Trybunałem. Zgodnie z rachunkami przedstawionymi przez adwokata skarżącego, kwota ta zawiera 890 PLN tytułem reprezentowania

skarżącego przez sądem krajowym w 2003 r. i 5,000 PLN z tytułem kosztów reprezentowania przed Trybunałem.

50. Rząd nie ustosunkował się w sprawie wysokości żądania.

W odniesieniu do kosztów, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, skarżący jest upoważniony do otrzymania zwrotu kosztów i wydatków jedynie w takim zakresie, w jakim zostało wykazane, iż zostały one faktycznie poniesione, że były konieczne a także, że były rozsądne, co do wysokości. W przedmiotowej sprawie, mając na względzie fakt, że skarżący posiadał dostęp do informacji oraz to, że był reprezentowany w postępowaniu przez Trybunałem przez zawodowego pełnomocnika, Trybunał odrzuca jego roszczenie co do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w postępowaniu krajowym. Trybunał postanowił przyznać żądaną kwotę 1 700 EUR w całości.

C Odsetki za zwłokę

Trybunał uznaje za właściwe, aby odsetki z tytułu nieterminowego wpłacenia zasądzonych kwot były ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. Uznaje skargę za dopuszczalną;
2. Uznaje, że doszło do naruszenia artykułu 3 Konwencji na skutek złego traktowania skarżącego;
3. Uznaje, że doszło do naruszenia artykułu 3 Konwencji na skutek braku efektywnego dochodzenia w sprawie o złe traktowanie.
4. Uznaje
 - (a) że pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, następującą kwotę, która będzie przeliczona na polskie złote według kursu z dnia uregulowania należności:
 - (i) 10,000 EUR (dziesięć tysięcy euro), z tytułu szkody niemajątkowej, powiększoną o jakikolwiek podatek, który może zostać pobrany,
 - (ii) 1,700 EUR (tysiąc siedemset euro), z tytułu kosztów i wydatków, powiększoną o jakikolwiek podatek, który może zostać pobrany;
 - (b) od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty płatne od tej sumy będą zwykłe odsetki według stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego obowiązującej w okresie zwłoki, powiększonej o trzy punkty procentowe;
5. Oddała pozostałą część roszczenia skarżącego o zadośćuczynienie.
6. Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie dnia 12 maja 2009 r. zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Lawrence Early
Kancelarz
Przewodniczący

Nicolas Bratza